

at der selvfølgelig under vore politiske Forhold ikke var Spørgsmaal om, at det jo accepteredes med begge Hænder. Den Gang var der kun to Medlemmer nemlig det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Scharling) og jeg, der stillede os imod det, idet vi hævdede, at saa maatte Staten være klar over, at den overhovedet burde garantere for Vaaneinstituter, med andre Ord paa Kreditforholdenes Omraade antage en fuldstændig stats-socialistisk Karakter. Vi hævdede derimod, at en Garanti for hele store Samfundsklassers økonomiske Forhold, i dette Tilfælde Eiendomsforhold, nødvendigvis maa medføre den Foreskilling, at det er den rette Vej for Staten at støtte Borgernes Kreditforhold paa. Naar man gif bort fra, at det skal være en Veilighedslov, en Slags human Understøttelseslov til Folk, der i et givet Øieblik var i Forlegenhed her og havde vundet ved at skabe sig de fornødne Kreditinstitutioner, saa er det klart, at man ikke kunde give Loven den Karakter, som den fik, men at man ved at gaa saa vidt kom ind paa en Glidbane og det har viist sig siden den Tid, at man er gaaet fra den ene Indrømmelse til den anden. Man har sat Grændsen, for de smaa Eiendomme op til større, idet man har sat Lagationssummen op til 6,000 Kroner, og idet man søger at faae saa mange større Eiendomme ind i Foreninger som mulig, for at gjøre Foreningerne saa solide som mulig, og for at de kunne optage Konkurrencen med andre Kreditforeninger. I Stedet for en Rødlov, en Husmands-Rødlov, ere disse Foreninger blevne til Kreditinstitutioner, som skulle konkurrere med andre Kreditforeninger. Der have vi ganske vist Konkurrenceprincippet proklameret paa dette Omraade, men med den væsentlige Forskjel, at disse Foreninger hjælpes af Statsmagten i deres Konkurrence med andre lignende Instituter saaledes, at Staten selvfølgelig mere og mere kommer til at optræde som Konkurrent med de øvrige frie Institutioner paa det Omraade. Det er blot det, man maa gjøre sig klart, at Ingen i Længden konkurrerer med Statsmagten med al den Myndighed, den har, og den Gyne og undertiden ogsaa Willie, den har til at benytte sine Penge til de Formaal, der i Øieblikket ere populære, saa at det er umuligt andet, end at man efter-

haanden maa komme mere og mere ind paa en stats-socialistisk Ordning af Kreditforholdene. Det kan vist være længe endnu, inden dette helt gennemføres, men vi ere rigtig godt paa Veie til det gennem denne Lov, og alle Argumenterne ved denne Veilighed gaa jo i Birteligheden ud paa, at vi skulle gjøre denne Forening saa livskraftig, at den skal kunne tage enhver Konkurrence op med alle andre Institutioner paa det Omraade. Samtidig dermed hævdede f. Ex. det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at denne Forening ikke desto mindre skal styre sig selv. Saa have vi faaet alle Forpligtelserne, i Principet i alt Fald, lagte over paa Statskassen, og den frie Raadighed er derimod overladt til Borgerne indbyrdes, som saa altsaa kunne disponere over Statskassens Kredit. Paa den Maade komme vi altsaa gradvis mere og mere ind paa de mest bagvendte Forhold, som ere tænkelige i saa Henseende. Det, som den Gang var Betragtningen — og jeg tør paastaa baade hos Høire og Venstre — inden dette vidtgaaende Forslag paa dette Omraade blev fremsat, var, at de enkelte Samfundsklasser, saavidt muligt, selv skulde skabe sig de Institutioner, der vare fornødne for den. Dette er overhovedet Grundlaget for en fri borgerlig Udvikling. Men naar en enkelt Samfundsklasse var saaledes stillet paa Grund af Omstændighederne, at denne trængte til Støtte og Opmuntring, skulde den gives i Form af Hjælp til Selvhjælp. Men her ere vi gaaede fuldstændig over til en stor, statsgaranteret Anstalt, hvorunder man søger at bringe Flere og Flere ind for at gjøre den til den bedste og billigste Anstalt af dem alle. Jeg tror derfor, at min Betragtning den Gang paa ingen Maade har været paa urette Sted, og det vil komme mere og mere frem efterhaanden, som Udviklingen vil gaa i den Retning. Samtidig dermed skal jeg selvfølgelig ikke paastaa, at der i Øieblikket er Udset til store Tab, skøndt der er begaaet flere mærkværdige Ting i denne Forening, men Sligt kan selvfølgelig ogsaa foregaa ved de private Kreditforeninger, men Fristelsen er selvfølgelig større ved en Kreditforening, der har denne Statsgaranti i Ryggen. Altsaa skal jeg nu blot pointere, at nu gaar man til at forlænge Amortisationsfristen og forringe